

Ansvarsförsäkring för Företag och Fastighet
A 2001:7
Gäller från 2016-12-01

Ansvarsförsäkring för Företag och Fastighet, A2001:7

Detta försäkringsvillkor utgör en del av försäkringsavtalet mellan *försäkringstagaren* och Moderna Försäkringar, i fortsättningen kallat Moderna.

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsavtalet som består av

- *försäkringsbrev* eller försäkringsbevis med specifikationer och eventuella särskilda villkor
- detta villkor samt Allmänna avtalsbestämmelser och Definitioner-Förklaringar, AB-DF
- Försäkringsavtalslagen
- övrig svensk rätt

Försäkringsbrevet eller försäkringsbeviset med specifikationer och åsatta försäkringsvillkor gäller före dispositiva lagregler. Innehåller de olika delarna av försäkringsavtalet motstridiga bestämmelser gäller tolkningsföreträde i den ordning som anges ovan, dock alltid så att särskilda regler har företräde framför generella.

Samtliga villkor är indelade efter ett gemensamt system, vilket medför att numreringen inte alltid är löpande.

Kursiv stil anger när ord, uttryck eller begrepp finns förklarade i kapitel Definitioner-Förklaringar i Allmänna avtalsbestämmelser och Definitioner-Förklaringar AB-DF.

Vid beräkning av självrisk uttryckt i prisbasbelopp avrundas självrisken nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp uttryckt i prisbasbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor

Ansvarsförsäkring för Företag och Fastighet A 2001:7	2
Ansvarsförsäkring	3
1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet.....	3
2. När försäkringen gäller	3
3. Var försäkringen gäller	3
6. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	3
7. Vad försäkringen gäller för	4
8. Undantag	5
23. Självrisk.....	8
38. Säkerhetsföreskrifter	9
Allmänna avtalsbestämmelser samt Definitioner och Förklaringar	10

Ansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

1.1 Försäkrad och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser i *försäkringsbrevet* angiven verksamhet och gäller för

- *försäkringstagaren*
- företag som är *dotterbolag* till *försäkringstagaren* och som anges i *försäkringsbrevet*
- styrelseledamöter och *arbetstagare* för skada orsakad i sin tjänst hos försäkrat företag
- annan i *försäkringsbrevet* angiven medförsäkrad

1.2 Dotterbolag som avyttras under försäkringstiden

För *dotterbolag* som är *försäkrade* enligt *försäkringsbrevet* och som avyttras under *försäkringstiden*, upphör försäkringsskyddet vid tidpunkten för avyttringen. Företag som på annat sätt upphör att vara *dotterbolag* under *försäkringstiden*, upphör samtidigt att vara *försäkrad*.

1.3 Dotterbolag som tillkommer under försäkringstiden

Under *försäkringstiden* tillkommande *dotterbolag* med säte inom Sverige är medförsäkrade i 60 dagar från och med den dag *dotterbolaget* förvärvades eller bildades under förutsättning att

- *dotterbolagets* verksamhet är försäkrad verksamhet enligt *försäkringsbrevet*
- den sammanlagda *årsomsättningen* för samtliga *dotterbolag* som förvärvas eller bildas vid samma tillfälle inte överstiger 20 % av de redan försäkrades premiegrundande årsomsättning, dock högst 300 000 000 SEK
- *försäkringstagaren* betalar den tilläggspremie som Moderna kan fakturera avseende 60 dagars försäkringsskydd, i enlighet med bestämmelserna i Allmänna avtalsbestämmelser.

För fortsatt försäkringsskydd, efter 60 dagar, avseende tillkommande *dotterbolag* enligt ovan, krävs tilläggsavtal.

1.4 Fastighetsägaransvar

Försäkringen gäller för *den försäkrade* såsom ägare, brukare eller nyttjanderättshavare av försäkrad fastighet som anges i *försäkringsbrevet*.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skadeståndskrav som avser skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft (*försäkringstiden*). I *försäkringsbrevet* anges om andra regler gäller för ansvarsförsäkringens giltighet.

Samtliga skador i en *serieskada* anses tillsammans utgöra en skada inträffad vid den tidpunkt då den första skadan i serien inträffade. Detta innebär att försäkringen inte gäller för *serieskada* då första skadan i serien inträffat före *försäkringstiden*.

Försäkringen gäller även för skada som inträffar efter *försäkringstiden* om den ingår i en *serieskada* där den första skadan som kan ingå i *serieskada* har inträffat under *försäkringstiden* och omfattas av försäkringen.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen utom i *Nordamerika*, om inte annat anges nedan eller i *försäkringsbrevet*.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor gäller försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

Anges annan geografisk omfattning i särskilt villkor som gäller för försäkringen, så gäller den i det särskilda villkoret geografiska omfattningen för det särskilda villkorets åtagande.

6. Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Modernas maximala sammanlagda ersättningsskyldighet är, för åtagandena enligt punkt 7, för varje skada orsakad av samma händelse begränsad till det försäkringsbelopp som anges i *försäkringsbrevet*. För samtliga skador som inträffar under *försäkringstiden* är ersättningen begränsad till två försäkringsbelopp.

För försäkringsskydd avseende

- punkterna 6.1 – 6.6
- utvidgat skydd med särskilt i *försäkringsbrevet* angivet försäkringsbelopp eller ersättnings begränsning
- försäkringsbelopp eller ersättningsbegränsning som är angivet i särskilt villkor

är Modernas ersättningskyldighet för skada begränsad till det belopp som anges för aktuellt försäkringsskydd. Belopp för sådant försäkringsskydd (sublimit) ligger inom, och utökar inte, försäkringsbeloppet för ansvarsförsäkringen.

Om skada, helt eller delvis, kan omfattas av flera i försäkringsavtalet angivna delmoment och/eller av särskilda villkor med egna försäkringsbelopp eller ersättningsbegränsningar, kan endast ett sådant delmoment eller särskilt villkor nyttjas för en och samma skada. I sådant fall har *den försäkrade* att välja vilket delmoment eller särskilt villkor denne vill åberopa för sitt anspråk på försäkringsskydd.

Vid *serieskada* är försäkringsskyddet begränsat till ett försäkringsbelopp oavsett om skadorna inträffar under ett eller flera år. Försäkringen gäller i det fallet intill det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då den första skadan inträffade.

Flera skador som uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle betraktas som en skada.

Vid flera *miljöskador* som orsakas av samma händelse är försäkringsskyddet begränsat till ett försäkringsbelopp. Försäkringen gäller i det fallet intill det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då den första skadan inträffade.

6.1 Miljöskada

Vid skadeståndsskyldighet för *miljöskada* är försäkringsbeloppet vid

- sak- och personskada 10 000 000 SEK
 - *ren förmögenhetsskada* 1 000 000 SEK
- vid varje skada och totalt per *försäkringstid*.

6.2 Personuppgiftsskada

Vid *personuppgiftsskada* är ersättningen begränsad till 1 000 000 SEK vid varje skada och totalt per *försäkringstid*

6.3 Omhändertagen egendom

6.3.1 Skada vid lyft eller transport

Vid skada på egendom som *försäkrad* eller annan för dennes räkning lyfter eller transporterar och som inte är undantagen enligt punkt 8.4 är ersättningen begränsad till 250 000 SEK vid varje skada.

6.3.2 Låsbyte i samband med nyckelförlust

Vid ändring eller byte av lås i *lokal* eller *byggnad* i samband med att omhändertagen nyckel, nyckelkort, kod eller liknande stulits eller förkommit är ersättningen begränsad till 100 000 SEK vid varje skada oavsett antalet fastigheter som berörs av förlusten.

Försäkringsskyddet gäller under förutsättning att förlust- eller stöldtillfället kan preciseras till en specifik händelse och ett specifikt tillfälle samt att polisanmälan skett. Kopia av polisanmälan ska på begäran sändas till Moderna.

Försäkringsskydd lämnas dock inte om nycklar, nyckelkort, kod eller liknande

- varit märkta med namn och/eller adress i klartext eller på annat sätt varit möjliga att identifiera av obehörig
- lämnats kvar i dörr eller i olåst *lokal*
- stulits ur fordon.

6.3.3 Övrig omhändertagen egendom

Vid skada på *omhändertagen egendom* som inte är undantagen enligt punkt 8.4 är ersättningen begränsad till 2 000 000 SEK vid varje skada och 4 000 000 SEK totalt per *försäkringstid*. Vid skada avseende stöld eller annan förlust av omhändertagna nycklar samt vid skada på *omhändertagen egendom* vid lyft och transport gäller dock särskilda regler enligt punkt 6.3.1 och 6.3.2.

6.4 Hyrd byggnad eller lokal

Vid skada på *byggnad* eller *lokal* som *försäkrad* hyr eller leasar och som inte är undantagen enligt punkt 8.5 är ersättningen begränsad till 5 000 000 SEK vid varje skada och totalt per *försäkringstid*

6.5 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, uppläggning, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 000 000 SEK vid varje skada och totalt per *försäkringstid*.

6.6 Försäkring för befintlig egendom

Kan skada, som omfattas av ansvarsförsäkringen, även ersättas av Allriskförsäkring för befintlig egendom, ligger försäkringsbeloppet för befintlig egendom inom försäkringsbeloppet för ansvarsförsäkringen.

7. Vad försäkringen gäller för

7.1 Omfattning

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt

- allmänna skadeståndsrättsliga regler
- allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom *den försäkrades* verksamhetsområde, förutsatt att dessa avtalats
- sedvanligt kontrakt med Trafikverket eller annan järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller begagnande av obebakad järnvägsövergång
- sedvanligt kontrakt med strömleverantör där *den försäkrade* övertagit ansvar enligt ellagen (1997:857)
- sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägaren avseende övertaget fastighetsägaransvar avseende försäkrad fastighet som anges i *försäkringsbrevet*.

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt ovan för personskada och sakskada samt förmögenhetsskada som är en direkt följd av sådan personskada eller sakskada.

Om försäkringen gör undantag för viss personskada eller sakskada gäller försäkringen inte heller för förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Försäkringen omfattar inte *ren förmögenhetsskada* (Se dock punkt 7.1.1 och 7.1.2).

7.1.1 Miljöskada

Vid *miljöskada* omfattar försäkringen även skadeståndsskyldighet för *ren förmögenhetsskada* till följd av sådan skada.

7.1.2 Personuppgiftsskada

Vid *personuppgiftsskada* omfattar försäkringen även skadeståndsskyldighet för *ren förmögenhetsskada* och för skyldighet att utge kränkingsersättning som kan åläggas *den försäkrade*.

7.2 Åtagande

Framställs mot *försäkrad* krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringen och som kan bedömas överstiga avtalad självrisk åtar sig Moderna att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra *den försäkrades* talan vid rättegång eller skiljeförfarande och i det fallet betala de rättegångs- eller skiljedomskostnader som uppkommer för *den försäkrade* eller som denne åläggs att betala och som denne inte kan få av motpart eller annan
- betala det skadestånd, inklusive därpå löpande ränta, som *försäkrad* är skyldig att utge.

Moderna bedömer om särskild specialistkompetens måste anlitas för utredning, förhandling, för att föra talan eller för bedömning av skadeståndets eller andra kostnaders storlek. Kostnad för detta är en del av åtagandet enligt ovan och ingår som en del av försäkringsbelopp enligt punkt 6.

Moderna åtar sig även att ersätta skäliga kostnader för räddningsåtgärder enligt de regler som framgår av Allmänna avtalsbestämmelser, AB-DF, punkt 41. Ersättning lämnas dock inte för att avvärja befarad skada enligt punkt 8.7.

8. Undantag

Utöver allmänna undantag enligt Allmänna avtalsbestämmelser, AB-DF, punkt 39 gäller följande undantag.

8.1 Krav mellan försäkrade

Försäkringen gäller inte för skada som *de försäkrade* orsakar varandra, om inte annat anges i *försäkringsbrevet*.

Försäkringen gäller inte för skada som VD eller styrelseledamot orsakat, om den som orsakat skadan är personligt ansvarig enligt aktiebolagslagen eller motsvarande lagstiftning.

8.2 Försäkrads egendom

Försäkringen gäller inte för skada på *försäkrads* egendom.

8.3 Uppförd eller nedmonterad egendom ingående i byggnadsverk eller broar

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som *den försäkrade* eller annan för dennes räkning uppför eller nedmonterar om egendomen ingår i byggnadsverk eller broar.

8.4 Förvarad, lyft eller transporterad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som *den försäkrade* eller annan för dennes räkning på grund av särskilt åtagande förvarar, lyfter eller transporterar.

8.5 Hyrd, leasad, lånad eller nyttjad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som *den försäkrade* eller annan för dennes räkning hyr, leasar, lånar eller annars nyttjar.

För skada på *byggnad* eller *lokal* eller del av denna som *försäkrad*, hyr eller leasar tillämpas inte undantaget vid skada genom *brand*, *explosion*, sotutströmning eller utströmning av vatten från *installation*.

Försäkringen gäller dock inte i något fall för skada på *byggnad* eller *lokal* eller del av denna som *försäkrad*, hyr eller leasar om *försäkrad* enligt avtal är skyldig att teckna egendomsförsäkring för *byggnaden* eller *lokalen*.

8.6 Skada på levererad produkt

Försäkringen gäller inte för skada på *levererad produkt*, oavsett om skadan inträffar före eller efter leverans och inte heller kostnad för hantering, åtgärd, service eller underhåll som nedlagts på *levererad produkt*.

Undantaget avser inte skada på tidigare *levererad produkt* om skadan inträffar till följd av att *försäkrad*

- fullgör avtal som inte har samband med det ursprungliga leveransavtalet
- utför underhålls- eller servicearbeten efter reklamerings- eller garantitidens utgång.

8.7 Återtagande och räddningskostnad för levererad produkt

Försäkringen gäller inte för kostnader i samband med reklamation, undersökning, återtagande, återkallande eller information med anledning av fel, brist eller säkerhetsbrist och inte heller för kostnader avseende reparation, justering, åtkomst, återställande, omleverans, utbyte, borttagande eller indragning av *levererad produkt*. Försäkringen gäller inte heller för prisavdrag, täckningsköp eller hävning.

Försäkringen gäller inte heller för skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel eller brist hos *levererad produkt* eller *räddningskostnader* eller andra kostnader till följd av att *levererad produkt* befaras förorsaka skada.

8.8 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas, och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därför måste göras i oskadad egendom.

Om det finns ett gemensamt intresse för Moderna och *den försäkrade* att göra ingrepp i oskadad egendom ersätts dock hälften av kostnaderna för sådant ingrepp i syfte att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom.

Vad som anges i första och andra stycket beträffande ersättning för ingrepp i oskadad egendom gäller även för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

8.9 Kända fel och bristfälliga undersökningar

Försäkringen gäller inte för skada genom *levererad produkt* när *den försäkrade*

- kände till felet eller bristen innan skadan uppkom och låter bli att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den
- inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa produktens eller egendomens lämplighet och detta medför att defekt i produkten eller egendomen inte upptäcks.

8.10 Utfästelse och garanti

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundas på garanti eller särskild utfästelse om kvalitet, kvantitet, resultat, funktion, verkningsgrad, prestation eller ansvar om skadeståndsskyldigheten inte hade förelagat utan garantin eller utfästelsen. Försäkringen gäller dock för ansvar enligt allmänna

bestämmelser utgivna av branschorganisation inom *den försäkrades* verksamhetsområde i den mån sådan leveransbestämmelse är avtalad.

8.11 Konsultuppdrag och rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada genom *konsultuppdrag* och yrkesmässig *rådgivande verksamhet*.

8.12 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av *miljöskada*.

Detta undantag tillämpas inte vid skada som orsakats av produkt som *den försäkrade* levererat. Försäkringen gäller dock inte för *miljöskada* genom produkter som är undantagna i punkt 8.18.

Undantaget tillämpas inte heller vid *miljöskada* utanför *Nordamerika* om skadan är en direkt och oundviklig följd av

- att fel tillfälligt begåtts. Med att fel tillfälligt begåtts avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på *byggnad*, anläggning eller anordning.

Försäkringen gäller dock inte i något fall för

- sakskada till följd av sprängning eller andra markarbeten
- sakskada som *den försäkrade* kan hållas ansvarig för i egenskap av *byggherre* eller entreprenör avseende övertaget byggherreansvar, enligt miljöbalken eller motsvarande internationell lagstiftning eller kontraktsrättsliga bestämmelser vid byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten. Undantaget avseende byggherreansvar tillämpas inte vid *miljöskada* som *den försäkrade* är eller kan bli skadeståndsskyldig för i samband med mindre reparations- eller underhållsarbeten
- skada på *försäkrads* egen egendom och inte heller *miljöskada* som försäkrade företag orsakar varandra.

8.13 Nederbördsskada

Försäkringen gäller inte för skada som helt eller till någon del orsakats av nederbörd eller snösmältning såvida inte skadan beror på

- att fel tillfälligt begåtts. Med att fel tillfälligt begåtts avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på *byggnad*, anläggning eller anordning.

Denna punkt tillämpas endast vid skada som *den försäkrade* kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet, innehavare av tomträtt, ägare av VA-anläggning eller då *den försäkrade* övertagit ansvar för sådan anläggning eller fastighet.

8.14 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som *den försäkrade* - eller någon för vilken denne svarar - är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare, förare, förhyrare eller leasetagare av motordrivet fordon

- till den del skadan omfattas av Trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning eller hade omfattats av trafikförsäkring, om sådan hade tecknats
- när det används inom inhägnat tävlingsområde
- när det används för träning, övningskörning, uppvisning, nöjeskörning eller liknande, till exempel gokart och radiobil.

Skada på eget, hyrt, leasat eller lånat fordon omfattas inte av försäkringen.

8.15 Fartyg och ansvar på sjön

Försäkringen gäller inte för skada genom *fartyg*, kassun, ponton, pontonkran, mudderverk eller av dessa bogserade föremål.

8.16 Flyg- och flygplatsansvar, luftfartygsprodukter med mera

Försäkringen gäller inte för skada genom

- verksamhet som består i ägande, drift, reparation, underhåll eller service av luftfartyg, flygtorn, *rymdobjekt* eller annan verksamhet på flygplats
- flygledning, vilket innefattar flygledares handling eller underlåtenhet samt system, utrustning eller annat föremål som används vid flygledning
- produkt eller tjänst som används eller tillhandahålls vid luftfartygs eller rymdobjekts start och landning
- av *försäkrad* levererade luftfartyg och *rymdobjekt* och inte heller komponenter till luftfartyg och *rymdobjekt*. Med produkter och komponenter avses här sådana som med *försäkrads* kännedom är avsedda för användning i luftfartygs eller luftfartygsverksamhets struktur, maskineri och kontroll.

8.17 Offshoreanläggning

Försäkringen gäller inte för ägare, brukare, operatör eller installatör av offshoreanläggning.

8.18 Hälsorisker, läkemedel med mera

Försäkringen gäller inte för skada som kan antas vara direkt eller indirekt, helt eller till någon bidragande del orsakad av

- *läkemedel*, naturläkemedel, vaccin, preventivmedel, dethylstilboesterol (DES) och oxykinolin samt abortframkallande preparat
- narkotikaklassade och dopingklassade preparat samt pseudoefedrin, synephrine och kava-kava
- mänskligt biologiskt material eller extrakt därav
- implantat
- tobaksprodukter
- asbest
- radon
- elektromagnetiska fält (EMF), elektromagnetisk strålning (EMS) och uv-strålning
- genetiskt modifierade organismer (GMO)
- diacetyl
- formaldehyd
- bekämpningsmedel
- långlivade organiska ämnen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004, samt efterföljande tillägg, om långlivade organiska föroreningar (POPs) såsom DDT, polyklorerade bifenyler (PCB) och dioxiner
- smitta eller överföring av HIV eller därav föranledda sjukdomar, till exempel AIDS, Transmissibel Spongiform Encephalopathy (TSE), Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) eller Creutzfeldt Jacobs sjukdom (CJD).

Försäkringen gäller inte heller för skada som kan antas vara direkt eller indirekt, helt eller till någon bidragande del orsakad av tillverkning av

- kolprodukter och raffinerade petroleumprodukter såsom råbensin, råfotogen brännolja, smörjolja
- organiska, basiska föroreningar såsom eten, propen, vinylklorid, dikloreten, styren, bensen, toluen, fenol
- pesticider och andra kemiska produkter som används i samband med jordbruk såsom gödsel och kväveprodukter

i enlighet med EU standard NACE Rev 2.0.

Vid skada och skadeståndskrav i *Nordamerika* gäller försäkringen inte heller för skada som kan antas vara direkt eller indirekt, helt eller till någon del, orsakad av kisel-/kvartsdamm (silica), latex, mögel eller sporer, materia eller kemiska föreningar – flyktiga eller icke flyktiga – från mögel eller sporer, eller tillsatser såsom elektroder, tråd och pulver eller liknande som används i samband med svetsning.

8.19 Blodbanker

Försäkringen gäller inte för blodbanker.

8.20 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada som uppstår genom att *levererad produkt*, när den utgörs av en kemikalie, inte förhindrat, avbrutit, främjat eller i övrigt påverkat ett beräkneligt händelseförlopp eller beräknelig utveckling eller sjukdom.

8.21 Arbetskada

Försäkringen gäller inte för *arbetskada* som drabbar *försäkrads arbetstagare*.

Försäkringen gäller inte heller för *arbetskada* som drabbar annan än *försäkrads arbetstagare* om den skadade omfattas av trygghetsförsäkring vid arbetskada, arbetsskadeförsäkring eller liknande försäkringsskydd. Om viss typ av ersättningspost vid personskada, till exempel inkomstförlust, inte omfattas av annan försäkring enligt föregående mening, gäller försäkringen för skadeståndskrav överstigande självrisken avseende sådan ersättningspost.

Försäkringen gäller dock

- vid regress mot *försäkrad* från annan försäkring
- vid produktansvarsskada som inträffar i land där obligatorisk arbetsskadeförsäkring saknas.

Försäkringen gäller dock inte i något fall för gradvis uppkommen *arbetskada*, till exempel sjukdom, smitta eller ohälsa.

8.22 Patientskada, klinisk behandling och kliniska försök

Försäkringen gäller inte för *patientskada* och inte heller för skada genom

- klinisk behandling inom hälso- eller sjukvård som bedrivs av *försäkrad*

- kliniska försök/klinisk prövning avseende utprovning av läkemedel, medicintekniska produkter, operationsmetoder och andra behandlingsmetoder.

8.23 Lag, myndighets föreskrift eller beslut

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas genom brott mot eller åsidosättande av lag, annan författning, myndighets föreskrift eller beslut, domstols dom eller beslut, såvida inte *den försäkrade* kan visa att denne eller dennes arbetsledning varken har eller borde ha haft kännedom om åsidosättandet.

8.24 Böter, viten eller straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för böter, viten, straffskadestånd (till exempel punitive damages) eller annan liknande ersättning med karaktär av straffskadestånd.

Försäkringen gäller inte heller för ersättningsanspråk som har sitt ursprung i böter, viten eller straffskadestånd såvida det inte är fråga om skadestånd som *den försäkrade* kan visa att denne skulle vara skyldig att utge i frånvaro av böter eller vite.

8.25 Diskriminering med mera

Försäkringen gäller inte för skada som direkt eller indirekt har sin grund i lagstiftning, arbetsrättsligt avtal, uppdragsavtal eller annan reglering avseende

- vägran att anställa eller ge uppdrag till meriterad eller omeriterad person,
- uppsägning av anställning eller uppdragsavtal,
- utebliven löneökning, bonus eller annan förmån,
- utebliven utbildning eller utveckling,
- degradering, utvärdering, omplacering, bestraffning, tvång, ärekränkning, förtal, trakassering, förödmjukelse eller diskriminering.

8.26 Sexuellt utnyttjande, sexuella trakasserier och liknande

Försäkringen gäller inte för skada som direkt eller indirekt har sitt ursprung i ett påstått eller konstaterat brott mot lagstiftning eller annan reglering avseende våldtäkt, sexuellt utnyttjande, sexuella trakasserier eller liknande.

8.27 Intrång i immateriella rättigheter

Försäkringen gäller inte för skada där anspråket avser intrång i immateriella rättigheter och inte heller för produktionsbortfall, förlorat täckningsbidrag, utebliven vinst eller annan ekonomisk skada till följd av sådant intrång.

23. Självrisk

23.1 Grundsälvrisk

Vid varje skada dras från de sammanlagda kostnaderna för åtagande enligt punkt 7 ett belopp som utgör *den försäkrades* självrisk.

Lägsta självrisk för försäkringen anges i *försäkringsbrevet* (grundsälvrisk).

Vid beräkning av självrisk uttryckt i *prisbasbelopp* avrundas självrisken nedåt till närmaste 100-tal kronor.

23.1.1 Serieskada

Vid *serieskada* – dock inte vid *miljöskada* – tillämpas endast en självrisk – den som gällde då den första skadan inträffade.

23.1.2 Miljöskada

Vid flera *miljöskador* som orsakats av samma händelse tillämpas endast en självrisk – den som gällde då den första *miljöskadan* inträffade.

23.2 Särskild självrisk

För vissa skadehändelser gäller annan självrisk vilket framgår nedan, i *försäkringsbrevet* eller i särskilt villkor. Är den valda grundsälvrisken högre än de särskilda självriskerna gäller den högre grundsälvrisken.

23.2.1 Heta arbeten

Självrisken är 30 % av skadekostnaden, dock lägst ett *prisbasbelopp* och högst tio *prisbasbelopp* vid sakkada genom *heta arbeten*.

23.2.3 Sprängning

Självriskens är 30 % av skadekostnaden, dock lägst ett *prisbasbelopp* och högst tio *prisbasbelopp* vid sakskada genom sprängning.

23.2.4 Miljöskada

Självriskens är 0,5 *prisbasbelopp* vid *miljöskada*.

23.2.6 Nordamerika

Självriskens är ett *prisbasbelopp* vid varje skada som inträffar i *Nordamerika*.

38. Säkerhetsföreskrifter

Reglerna i sin helhet avseende säkerhetsföreskrifter framgår av Allmänna avtalsbestämmelser, AB-DF, punkt 38.

38.14.1 Säkerhetsföreskrifter för takarbeten

Under denna punkt gäller säkerhetsföreskrifter för takarbeten som inte är *heta arbeten*. Med takarbeten avses här arbete och snöröjning på tak.

Takarbete ska utföras enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar, Boverkets regler och anvisningar och/eller gällande branschregler, till exempel regler från Entreprenörföretagen (tidigare PLR).

38.14.1.1 Kompetens

Den försäkrade ska se till att de som utför arbete på tak har den utbildning och erfarenhet som fordras för att sådant arbete ska kunna utföras säkert och fackmässigt. Detsamma gäller om *den försäkrade* anlitar underentreprenör eller tillfälliga *arbetstagare* för att utföra takarbete.

Vid snöskottning av tak ska de som utför arbetet vara utbildade med godkänt kunskapsprov från utbildning som minst motsvarar Entreprenörföretagens (tidigare PLRs) kurs "Skotta säkert".

38.14.1.2 Arbetsmetod och verktyg

Den försäkrade, eller annan som utför takarbete för dennes räkning, ska använda de hjälpmedel och verktyg som är lämpliga för att skador inte ska uppstå på underlaget. Vid val av arbetsmetod ska risken för skada på underlaget särskilt beaktas. Om uppdragets utförande medför stor risk att underlaget kommer att skadas eller att det krävs att vassa verktyg används ska *den försäkrade* kontakta beställaren av uppdraget och tydligt informera denne om vilka skaderisker som finns med föreslagen arbetsmetod. Först efter att beställaren förstått skaderiskerna och ändå skriftligen godkänner arbetsmetoden får arbetet påbörjas.

38.14.1.3 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift för takarbeten

Har *den försäkrade* försummat att följa en säkerhetsföreskrift görs avdrag med 50 % av den sammanlagda ersättning som annars skulle ha betalats från försäkringen, dock med lägst ett och högst tio *prisbasbelopp*.

38.14.2 Säkerhetsföreskrifter för VVS-installation och arbete i våtutrymme

VVS-installation eller arbete i *våtutrymme* ska utföras enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar, Boverkets regler och anvisningar och/eller gällande branschregler. De branschregler som avses är till exempel regler från Bygggeramikrådet, AB Svensk våtrumskontroll, Målarmästarna och Säker vatteninstallation.

38.14.2.1 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift för VVS-installation och arbete i våtutrymme

Har *den försäkrade* försummat att följa en säkerhetsföreskrift görs avdrag med 30 % av den sammanlagda ersättning som annars skulle ha betalats från försäkringen, dock med lägst ett och högst tio *prisbasbelopp*.

38.14.3 Miljöskada

Den försäkrade ska följa föreskrift som meddelats i lag, förordning eller av myndighet i syfte att förhindra eller begränsa *miljöskada*. Har föreskrift inte följts tillämpas huvudregeln enligt punkt 38.20.1 i Allmänna avtalsbestämmelser, AB-DF.

Allmänna avtalsbestämmelser samt Definitioner och Förklaringar

Utöver ovanstående villkor gäller Allmänna avtalsbestämmelser samt Definitioner och Förklaringar, AB-DF, för försäkringsavtalet.